

domaszyn 4

Protokół przesłuchania świadka

01264

326

Warszawa, dnia 24 kwietnia 1947 r. Członek Okręgowej Komisji Badania Zbrodni
Niemieckich w Warszawie Halina Werenko, działając na mocy Dekretu z dnia 10.XI.1945 r.
Główniej i Okręgowych Komisjach Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce (Dz.U.R.P.Nr.
1, poz. 293) przesłuchiwała niżej wymienionego w charakterze świadka bez przysięgi.
Upředzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie oraz o treści
art. 107 i 115 k.p.k.- poczem świadek zeznał co następuje:

imię i nazwisko Maryanna Smolinie, stan cywilny panna
miejscowość rodziców Breniszta Anna i d. Kosko
data urodzenia 10-V-1895r. w mi. Romany Karce
wyznanie rymsko-katolickie
miejscze zamieszkania w Warszawie, ul. Beveryńska nr. 28 m. 9
kształcenie umie czytać i pisać
rodzaj zawodu pracownica domowa

Pracowałam dzieląc lat jako gospodyni u księdza Krzyżera
który był proboszczem w kościele św. Wawrzyńca w Warszawie
(wola). Mieszkałam w domu parafialnym, obok kościoła
przy ul. Dolekiej nr. 140^a. W czasie powstania Warszawskiego
księdzę Krzyżera przebywał biskup diecezji pińskiej
Mieczysław, i pracujący jako wikary parafii św. Wawrzyńca
w kościele Dębowskiej. W pierwszych dniach powstania
przebywałam w domu, nie wiele się orientując co się co
się dzieło na ulicy. W dniu 5-VIII 1944r. przebywałam
w schronie, a około godz. 9-iej przyniesiono do plebanii. Zostałam
księdzę Krzyżera roznosiącego naszt po polsku
oficerom niemieckim, ubitych nerwice, ani oddziałów
nie miał. Oficerowie w gwałtownej formie powiadomili usadzić
odchodzą z szyni oddziałami i że przylatują nowe łopaty,
z przyniesiono mi rozprawy o sobie. Po odejściu oficerów
zostałam z wykorzystaniem księdza udzielił się do kościoła,
odparcie łopaty wzięte. Kto znajdował się w tym czasie
w kościele, oprócz mszalny ubitych parafianie zostało przy
sobie pod odnowianiem kościoła nie wiem. Po wyjściu

wszedno opuścili plebanie udając się do schronienia, wódec tego i udźniętam z dalsze strony. Była godzina około 9-ej rano. Po chwili postyneliśmy w schronie wotanie "raus". Kiedy biskup Niemce i sekretarz parafialny genesowie wyšli ze schody, a po chwili powrócili. Genesowie i mordercy rano i bruch, umort po trzech godzinach, i biskup z postrelaną sutaną. Biskup słyszac więcej wotanie "raus" powiedział by kobiety wynty, co more postynęła schronie do ludzi. Niemcy zaczęli w tym czasie masę grafsy do pionie od frontu. Wtedy wynty Franonkove z dzieckiem i wychowawczynią, siostra z wyrostkiem wojskiem, i jeszcze jedna młoda kobieta. Ja ze tą grupą posuwalam się w pierwszej odległości i będąc nie schodząc udźniętam je na podwoju Franonkove wotanie "zabiliście dziecko, zabijcie i mnie", wówczas cofnąłem się do pionie, a razem ze mną inni przebywający w pionie, razem około 30 osób. Około 9 19ej spadli do pionie żołnierze niemiecy w pełnem ubrojeniu, jednego odległości byli ci żołnierze nie wiem. Później wyschodzenie grupa moja wotanie wyprowadzono na podwoje, gdzie zobaczyłam wotanie Franonkovej z dzieckiem i trzech kobiet z nią wynty. Niemcy zaczęli masę około 10 minuty wzniesiono ustawienie karabinu Manrynowego, pociski z niemieckich mi podwoju zwręgnowali i ekspresji, i grupę skierowali do "koscioła" nr. Karaynce. Później odprowadzono do koscioła kiedy biskup Niemce i je byliśmy zebrać do plebanie, gdzie wszyscy nam uchylić ręce stronie.

o co jence pýtali bismupa nie wiem, pomevsi by
 bardzo wystranone. W kościele św. Wawrzynca restetam
 ni grupy ludności cyvilnej, wielu rannych leiało na
 podłodze, widziatam także kądziej krwi w kilku miejscach.
 W pierwszej chwili podnieat do mnie malan utory odnariat
 koscioł przed postawieniem, kórej kowiesie nie mam,
 opowiediat i rano zaszł pnie Melucis w kościele
 kardowemu usiedł kregzier, zarystjeu kójcicie i
 kuzi malan. Srengidow zejcie nie dowiedziatam się.
 Karajdn (6-viii-44) ulesorem, wyprowdhao mnie
 z kościoła z ludnością cyvilną z kościoła św. Wawrzynca,
 otoczono z transportem ludności cyvilnej z kościoła
 kójcicie i pnie popzdieso grupy okolo 8000
 kuzi i usiuczu, do oboru pnieciowego
 krumlowie. Poniżej stynabatam i plebanie zostete
 aloue dopies po 13 dniach i ze na terenie plebanii
 ogrodni w okresie 5-8-viii Melucy dokonywali
 kosowych egremliej.
 Na tym protokół zakonczono i odczytano

Mawromer Smolin

p.o. kadic
 p.o. ...
 HALINA WELIKO
 Mawromer